

No robaràs

per Pedro Puigvert.

No hauriem de tenir massa problemes per a entendre el vuitè manament. robar és apropiari-nos sense permís d'alguna cosa que pertany a una altra persona. El Catecisme de Heildeberg, un compendi de doctrina reformada de l'any 1563, respon el següent a la pregunta 110: Què prohibeix Déu en el vuitè manament? "Déu prohibeix no solament el robatori (1 Co. 6:10) i la rapinya (1 Co. 5:10, Is. 33:1) que castiga l'autoritat, sinó que crida també robatori a tots els mitjans dolents i enganys amb els quals tractem d'apoderar-nos del bé del nostre proïsme (Lc. 3:14, 1 Ts. 4:6), ja sigui per la força o per una aparença de dret, com són: el pes fals, la mala mercaderia (Pr. 11:1, 16:11, Ez. 45:9-10, Dt. 25:13), la moneda falsa, la usura (Sal. 15:5, Lc. 6:35), o per qualsevol altre mitjà prohibit per Déu. També prohibeix tota avarícia (1 Co. 6:10) i tot ús inútil dels seus dons (Pr. 23:20-21, 21:20). Cadascun d'aquests aspectes està testificat per textos d'ambdós testaments. Però hi ha un text especialment significatiu que es pot col·locar en el marc d'aquest manament que s'esmenta el càstig per trencar-lo i que després és reprès per l'apòstol Pau (Ex. 21:16, 1 Tu. 1:9-10). L'assumpte cobra un relleu especial perquè és un dels pecats més greus enquistats en molts països i, per tant, d'actualitat. L'anàlisi del vuitè manament ens duu del "quin prohibeix Déu" al "per què és pecat robar" i al "podem robar a Déu?".

- 1. Robar, viola la llei de Déu sobre la propietat** La primera norma que Déu va donar a l'home està relacionada amb la propietat. Quan va posar a Adam en l'hort del Edèn li va manar que "ho llaurés i ho guardés" (Gn. 2:15-17). El verb hebreu llaurar serveix alhora per a conrear, treballar, servir i donar culte a Déu. Quin sentit té si no havia ningú més en el Edèn? Aquesta pregunta ha tingut diverses respostes. Alguns pensen que té un significat ritual, és a dir, devia guardar la santedat d'una propietat divina. Independentment del seu sentit, estableix per primera vegada el principi de la propietat. Després, en la resta del AT, Déu ensenya al seu poble la diferència entre posseir i robar. La llei de la propietat reconeix que uns tenen més que uns altres, però tot el món és propietari d'alguna cosa. Aquest principi queda clar en Hch. 5:3-4, quan Pedro va recordar a Ananies que mentre retingués la propietat en el seu poder podia fer amb ella el que volgués. El pecat no va consistir que es guardés part dels diners de la venda, sinó que mentís a Déu. Jesús, en algunes de les paràboles pren com referència el dret sobre la propietat (Lc. 15). Si tot el món té alguna possessió i Déu reconeix aquest fet, per molt petita que sigui, apoderar-se d'ella per força o amb engany significa violar aquest dret que Déu ens ha donat. No obstant això, certes possessions poden haver estat obtingudes il·legalment o immoralment. Si tenim massa les podem convertir en el nostre déu, com va anar probablement el cas del jove que volia saber com arribar a la vida eterna i no li va agradar la resposta de Jesús (Mr. 10:17-31). Encara que tenir segons quines possessions no pot ser correcte, robar és sempre pecat.
- 2. Robar, mostra un esperit cobejós.** Robar és el desig d'aconseguir una mica en canvi de no-res, aprofitar-se de l'esforç d'uns altres sense cost algun del lladre, salvo si és sorprès i detingut. Segurament, el primer gran robatori de la història que narra la Bíblia és el qual tenim relatat en Gn. 14:11-12. Quatre reis de Elam, Goim, Sinar i Elasar, van fer guerra contra Sodoma i Gomorra i es van apoderar de tots els seus béns, de Lot nebot d'Abraham amb totes les seves possessions i aquest va haver d'anar a alliberar-lo per a recuperar el que li havien arrabassat. Els lladres mai estan satisfets amb ho roben i sempre volen obtenir majors guanys. És l'esperit cobejós del que ens parla Agur en Pr. 30:15-16 i per les comparances veiem que mai a està satisfet. Robar és pecat perquè revela un esperit cobejós que diu: "Dóna'm!

No robaràs

per Pedro Puigvert.

Dóna'm!".

El robatori és la sangonera de la societat.

3. Robar, genera violència.

Les lleis humanes distingeixen entre robatori, robatori amb violació de domicili (al penetrar en una casa) i robatori amb agreujants (amb intimidació). El segon tipus sempre comporta un atemptat a la propietat i el tercer sempre va acompanyat de la violència. Santiago ho resumeix perfectament (Jaume 4:1-2).

En el robatori de Sodoma i Gomorra que hem esmentat més amunt, varem poder comprovar que va ser acompanyat de la violència, tant en l'acció com en la reacció. Totes les guerres són causa de la cobdícia, ja sigui de poder, possessions o principis; cobegem alguna cosa i estem disposats a barallar per això. I en ocasions, lamentablement, aquests símptomes també apareixen en l'Església quan algun cobeja alguna cosa i està disposat a qualsevol cosa per a aconseguir-lo. També varem comprovar com la majoria de lladres van armats i estan disposats a matar per a apoderar-se, en ocasions, d'alguna cosa insignificant. Una cosa duu a l'altra. D'altra banda, la resposta al robatori engendra igualment violència.

La primera reacció d'una persona a la qual li han robat, sol ser: "Si els enxampo no sigues el que els faig!". Per això les lleis humanes limiten l'agressió del que defensa les seves propietats, tal com succeïa en el AT (Éx. 22:2-3) que Déu va haver de posar límit a la reacció violenta que el robatori suscita.

4. Podem robar a Déu?

La pregunta de l'epígraf va ser formulada de manera retòrica fa molts segles pel profeta Malaquies al poble d'Israel (Mal. 3:8-9) per a assenyalar les diferències de la nació que havia regressat de l'exili i com s'havia acostumat a defraudar a Déu solament uns cent anys després d'haver-se establert de nou a Jerusalem. El profeta va centrar el seu missatge en quatre coses que Israel havia fallat :

1. En els sacrificis.

Buscaven els pitjors animals del ramat per a presentar-los com ofrena a Déu (1:13).

2. En les seves vides.

No estaven vivint com deuria viure el poble de Déu (2:11).

3. Els dirigents.

No donaven exemple adequat al poble i estaven disposats a ensenyar qualsevol cosa que la gent volgués escoltar (2:7-8):

4. En les seves ofrenes.

No estaven portant els delmes i ofrenes prescrits per la llei (3:9-10). A la llum d'aquests textos queda clar que no donar a Déu el que li correspon és "robar-li" i això significa trencar el vuitè manament. Potser podem ser molt escrupolosos a complir els set manaments anteriors i, no obstant això, robar a Déu.

No és aquest el lloc per a exposar ara el compliment de donar el delme com una mica obligatori per al creient o simplement indicatiu; solament vull esmentar que els principis que deuen prevaler en l'església sobre l'ofrena són: sacrificada, alegre, voluntària, espontània, proporcionada, abundant, secreta, regular i confiada.

No robaràs

per Pedro Puigvert.

Conclusió

Segurament, hauria altres aspectes que podíem haver tractat, com per exemple, si hi ha excepcions quan és necessari robar o morir, els negocis fraudulents, falsejar pesos i mesures, no pagar els impostos a l'Estat, no pagar el que devem, cobrar més del que val a gràcies, segrestar a persones, que és robar la llibertat, o la injustícia social.

La nostra intenció ha estat centrar-nos en les causes més que en els efectes.